

? HVORDAN SIKKER UDDANNELSESIONSTITUTIONERNE
AT SJÆLLANDSKE VIRKSOMHEDER FÅR RELEVANT
ARBEJDSKRAFT?

? HVORDAN UNDERSTØTTER VI BESKÆFTIGELSEN
OG ERHVERVSLIV, HVIS HVER 5. UNG
INGEN UDDANNELSE HAR?

UDDANNELSES- ANALYSE 2014

Udgivelse:

Region Sjælland 2014

Redaktion:

Regional Udvikling, Region Sjælland

Daniel Vizel

Lotte Sivertsen

Maj-Britt Jensen

Layout:

pantograph.dk

Tryk:

Rosendahls – Schultz Grafisk

Oplag:

500 stk.

Ekstra eksemplarer fås hos:

Region Sjælland

Regional Udvikling

Alléen 15, 4180 Sorø

Tlf.: 57 87 57 50

e-mail: regionaludvikling@regionsjaelland.dk

side

Flere af regionens
unge skal have
en kompetence-
givende
uddannelse

4

side

Ud af
komfortzonen
– kompetenceløft
på alle
niveauer

19

side

Vel-
uddannet
arbejds-
kraft til
frem-
tidens
vækst-
sektorer

25

UDDANNELSES- ANALYSE 2014

Uddannelsesanalyse 2014 er en opfølgning på Uddannelsesanalyse 2013. Analysen følger op på visse nationale målsætninger og på en række af målsætningerne i Kompetenceparat 2020. Kompetenceparat 2020 er en fælles langsigtet uddannelsessatsning. Bag Kompetenceparat 2020 står Regionsråd, de sjællandske kommuner og uddannelsesinstitutionerne i Region Sjælland.

Fordi analysen er blevet til på baggrund af et samarbejde mellem kommuner og region, vil der løbende i analysen blive opgjort data på både kommune og regionsniveauer, hvor det er muligt. Det skal give parterne mulighed for at følge deres egen udvikling og være basis for at drage nogle sammenligninger med andre på samme niveau.

Analysen belyser både faktiske data, modeldata (prognoser) og fremskrivninger. De faktiske data har den styrke, at de giver reel indsigt i, hvad status er i forhold til målsætningerne i et konkret år, mens data fra bl.a. Profilmodellen viser status på, hvor langt fra målene kommuner og regioner er i 2020, hvis udviklingen fortsætter, som den har gjort de sidste 5 år. De faktiske data giver mulighed for at justere en indsats, så det bliver mere realistisk at nå de nationale målsætninger.

Flere af regionens unge skal have en kompetencegivende uddannelse

Første afsnit af analysen omhandler mobiliteten igennem uddannelsessystemet. Med mobilitet forstås bevægelse mellem uddannelsesniveauerne, her med særligt fokus på, at de unge får en kompetencegivende uddannelse, det kan være enten studie- eller erhvervs-kompetence.

Flere unge i Region Sjælland skal gennemføre en ungdomsuddannelse, for at leve op til målsætningen om at 95% skal gennemføre en ungdomsuddannelse. I analysen findes tal på status i 2014 samt gennemgang af udviklingen det sidste år eller siden 2010, hvor det er relevant.

Analysen stiller skarpt på gennemførelsen i grundskoler og ungdomsuddannelser og belyser samtidig vigtigheden af, at de unge får et godt fundament fra grundskolen at bygge ovenpå. Den kommende erhvervsskolereform forstærker vigtigheden af at eleverne i folkeskolen får et solidt fagligt niveau i grundskolen, der kan give de unge mulighed for at træffe et informeret uddannelsesvalg.

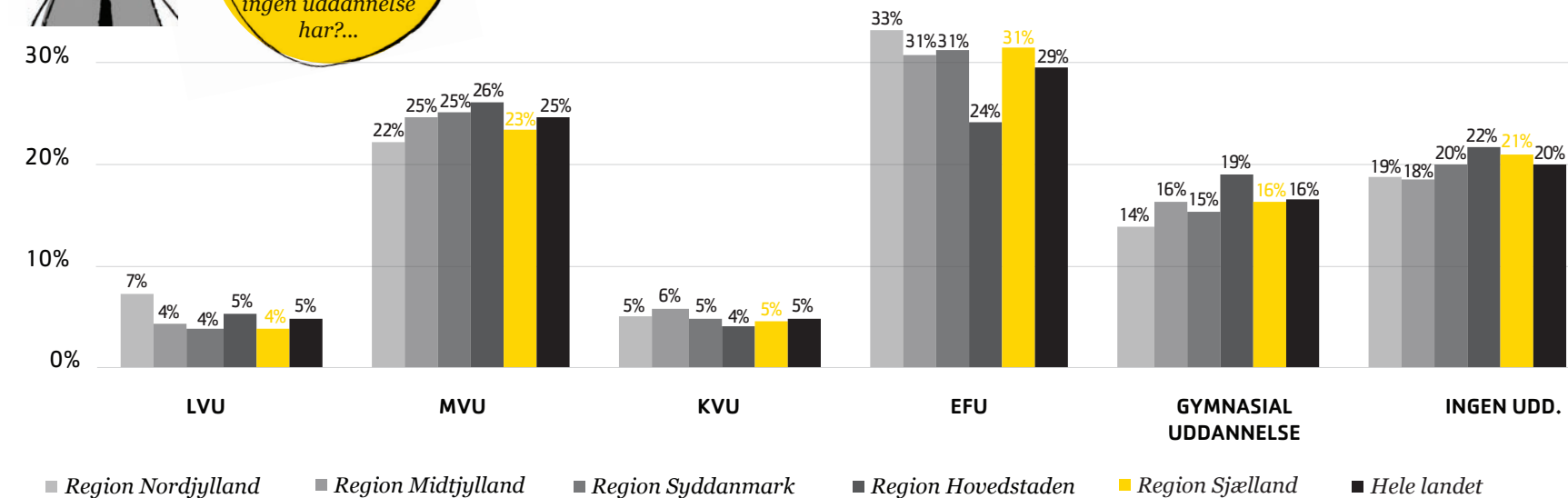
Analysens øvrige data afspejler i hvilken grad der bliver uddannet den nødvendige arbejdskraft på sigt, som kan bidrage til at skabe varig vækst og blivende beskæftigelse, hvilket er hovedformålet i den regionale vækst og

udviklingsstrategi.

I analysens konklusion fremhæves en række centrale udfordringer, der skal løses for at kunne nå de politiske målsætninger. Det er hensigten, at en tættere overvågning og løbende opfølgning på udviklingen inden for af uddannelsesområdet udfordringer fremover kan danne grundlag for en endnu mere kvalificeret dialog, om hvordan vi kan støtte den regionale udvikling.

...Hvordan understøtter vi beskæftigelsen og erhvervslivet, hvis hver femte ung ingen uddannelse har?...

1.1 Andel af den unge befolkning der uddanner sig, baseret på årgangen der i 2002 afsluttede 9. klasse.

Indikator 1.1, viser de reelle andele af unge fra årgang 2002, som 10 år efter afsluttet 9. klasse, i 2012, har gennemført ovenstående uddannelsesniveauer. Opgørelsen er baseret på elevernes bopæl i 9. klasse (ført tilbage til bopæl før eventuelle efterskoleophold) og deres højst fuldførte uddannelsesniveau.

Indikatoren viser, at Region Sjælland har den næsthøjeste andel af elever, 21 %, der ingen uddannelse har 10 år efter afslutningen af 9. klasse. Der tages dog forbehold

for, at en del af denne gruppe kan være i gang med anden uddannelse, som endnu ikke er gennemført.

Det fremgår endvidere, at Region Sjælland ikke adskiller sig væsentligt fra de øvrige regioner set i forhold til de øvrige uddannelsesniveauer.

Af de faktiske data fremgår, at 79 % i 2012 har gennemført en ungdomsuddannelse, 32 % har gennemført en videregående uddannelse og 31 % har gennemført

en erhvervsuddannelse i Region Sjælland på 10 år. De politiske målsætninger er, at 95 % skal gennemføre en ungdomsuddannelse, 60 % en videregående uddannelse og 35 % en erhvervsuddannelse i 2020.

Således sammenholdt er Region Sjælland kun halvt i mål, når det gælder andelen på videregående uddannelser, mens der ligeledes må arbejdes intensivt på den overordnede målsætning om 95 %.

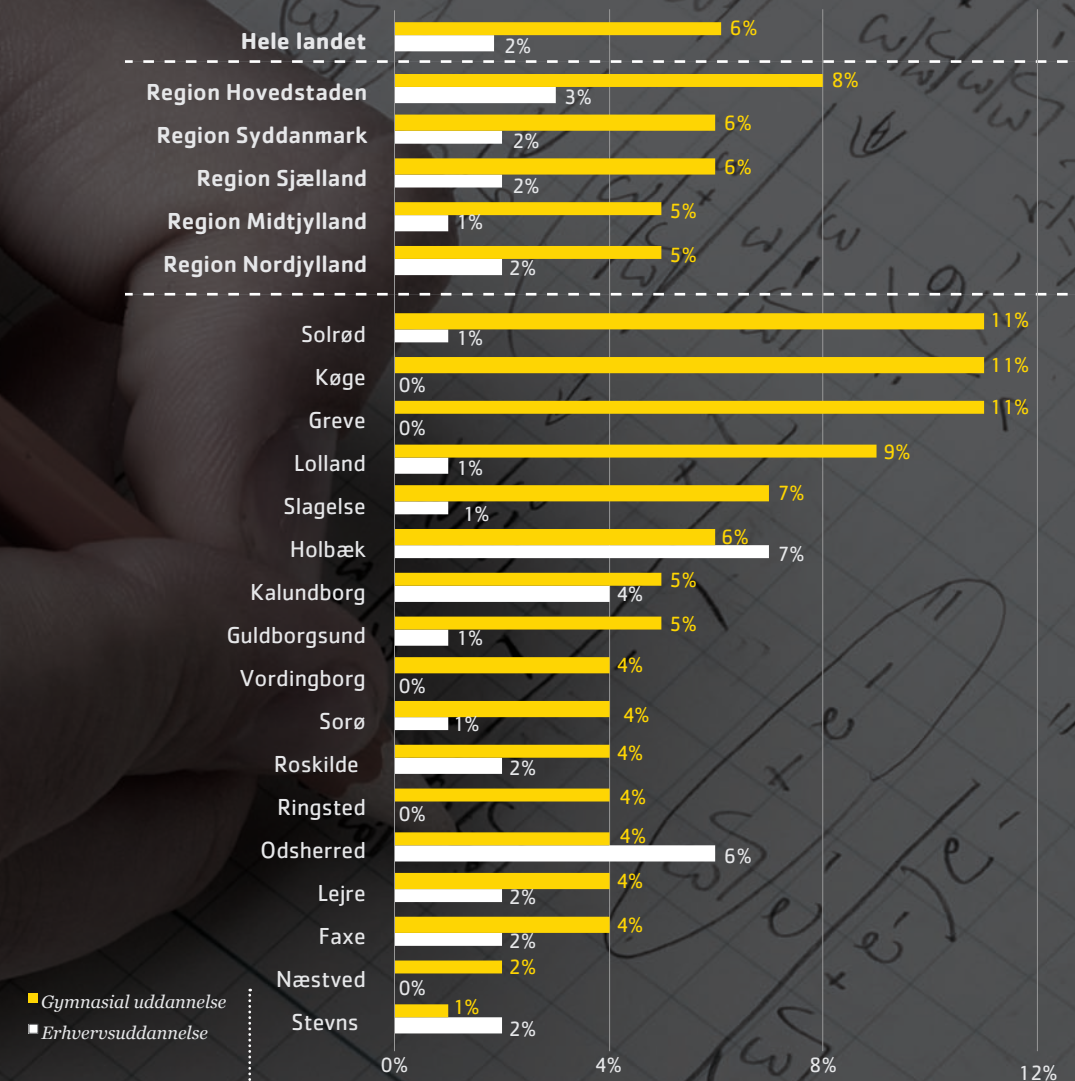

1.2 Andel elever i 9. og 10. kl., der søger en erhvervsuddannelse (EUD) eller gymnasial uddannelse, og ikke er vurderet uddannelsesparat i 2014.

Indikator 1.2 viser, andelen af elever fra 9. og 10. klasse der er vurderet ikke-uddannelsesparat til hhv. gymnasial – og erhvervsuddannelse af ungdommens uddannelsesvejledning.

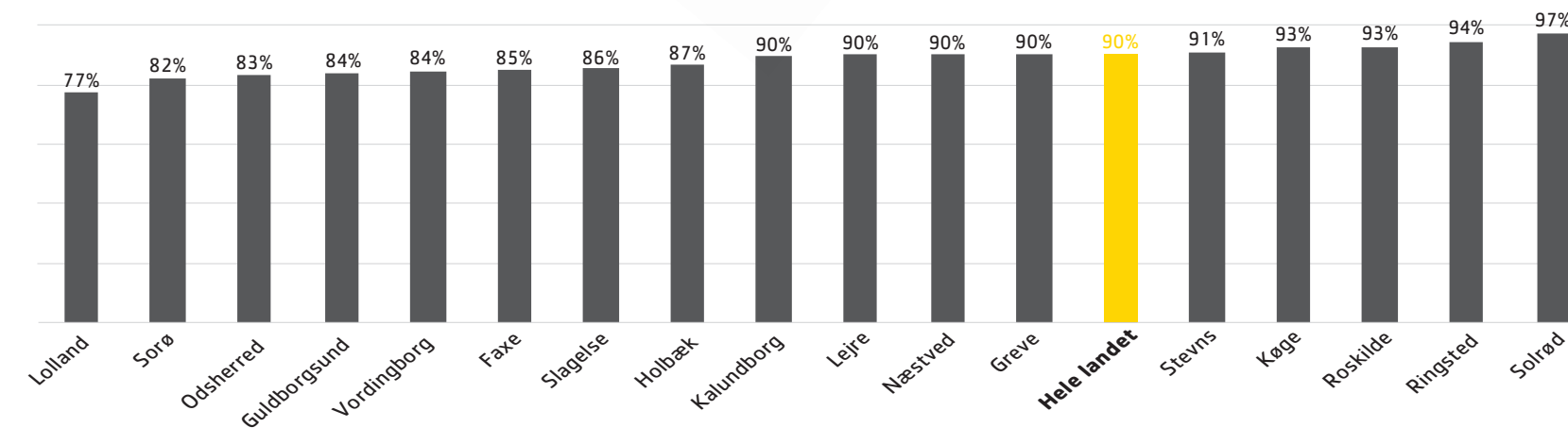
Eleverne vurderes primært ikke-uddannelsesparate til de gymnasiale uddannelser. Gennemsnittet for vurderingerne ligger på niveau med de øvrige regioner, men der er stor spredning fra kommune til kommune. I Region Sjælland er 6 % vurderet ikke-parat til de gymnasiale uddannelser, svarende til 434 elever og 2 %, svarende til 48 elever, er vurderet ikke-parat til erhvervsuddannelserne. Det er også værd at bemærke, at der i visse kommuner er en større andel elever, som er vurderet ikke-uddannelsesparat til erhvervsuddannelserne, end de der er vurderet ikke-uddannelsesparate til de gymnasiale uddannelser.

Til sammenligning var der i Region Sjælland i 2010 2 %, svarende til 51 elever, der blev vurderet ikke-uddannelsesparate til erhvervsuddannelserne og 7 % ligeledes i 2010, svarende til 526 elever, der blev vurderet ikke-uddannelsesparate til de gymnasiale uddannelser. Niveaulet har været stabilt i perioden fra 2010 til 2014.

1.3 Andel af eleverne, der i afgangseksamen i 9. klasse får mindst 02 i karakter i dansk og matematik i skoleåret 2013/2014.

...Når for mange elever ikke er kvalificerede til uddannelse... hvordan skal de så blive klar til job?

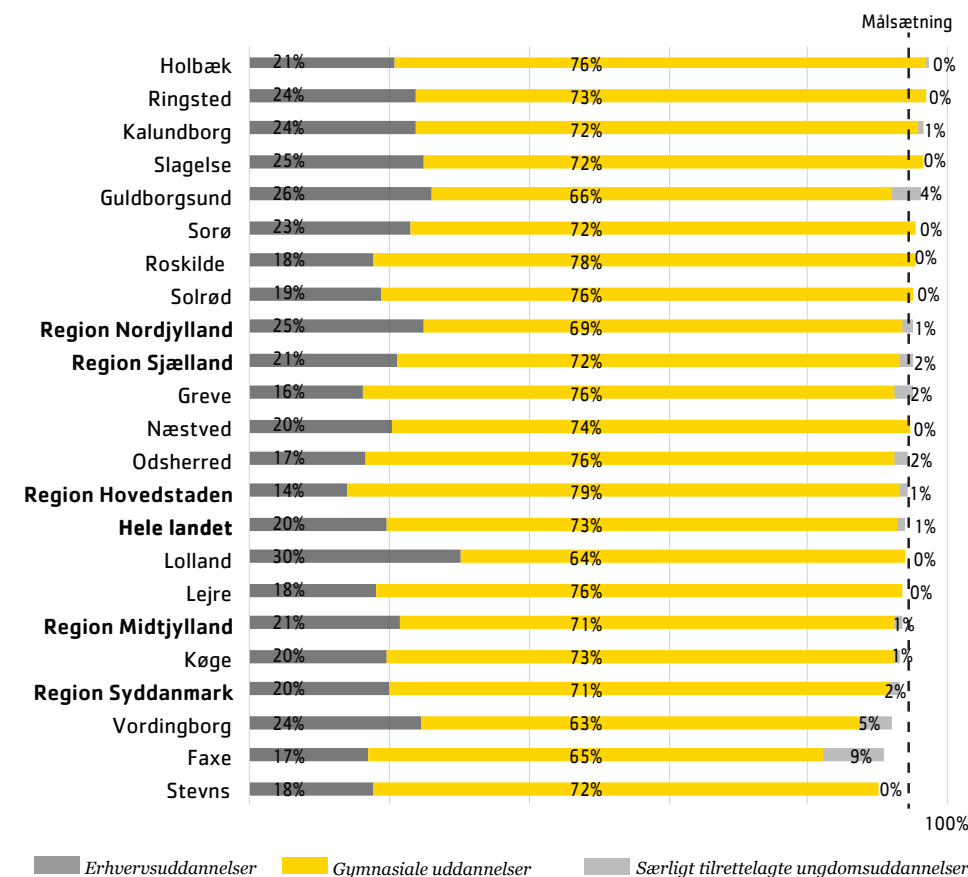
Indikator 1.3 viser andelen af elever fordelt på kommuner, der i skoleåret 2013/2014 fik mindst 02 i karakter i fagene dansk og matematik. I data er kun medregnet kommunale skoler. Privat-, fri-, og efterskoler er ikke medregnet i opgørelsen og kun elever der har aflagt alle prøver i dansk og matematik tæller med. Ovenstående data forventes dermed at være et konservativt estimat. Det er ikke muligt at få tal på regionsniveau til denne indikator.

Andelen af afgangselever i Region Sjælland, der har lavere karakterer end 02 i dansk og matematik udgør en større andel end gennemsnittet for hele landet.

Der er store forskelle kommunerne imellem. I Solrød Kommune er det kun 2,9 %, der ikke opnår karakteren 02, mens det i Lolland Kommune er 22,6 % af en årgang, der ikke opnår karakteren 02. Når eleverne ikke opnår mindst 02 i dansk og matematik, er de efter

den nye erhvervsuddannelsesreform ikke berettiget til optag på en erhvervsuddannelse. Det vil få konsekvenser i forhold til at opretholde en arbejdsstyrke med mange erhvervsuddannede og dermed også den type af erhvervsliv, som er kendetegnet for Region Sjælland. Gruppen af erhvervsuddannede er en gruppe, der forventes efterspørgsel på i de kommende år og andelen på 37 % i Region Sjællands arbejdsstyrke ønskes bevaret.

1.4 Andel elever i 9. og 10. kl., der tilmelder sig en erhvervsuddannelse (EUD), gymnasial uddannelse eller særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) i 2014.

De unge står over for et valg – og lidt mor og far!
Hvordan får vi flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse?

Indikator 1.4 viser andelen af elever, der tilmelder sig hhv. en gymnasial, erhvervs- eller særlig tilrettelagt uddannelse efter 9. eller 10. klasse i kommunerne og i de fem regioner.

94 % af de elever, der gennemførte 9. eller 10. klasse i 2014 i Region Sjælland, tilmeldte sig efterfølgende en ungdomsuddannelse.

Siden 2010 har 1 %-point flere tilmeldt sig en gymnasial ungdomsuddannelse og 2 %-point flere i 2014 tilmelder sig en STU. Samlet set er der en positiv udvikling i andelen der tilmelder sig ungdomsuddannelse, hvilket 95 pct. af grundskoleeleverne i Region Sjælland gør. I 2010 var dette tal på 92 pct. Denne udvikling forventes at give en stigning i antallet af elever, der også gennemfører en ungdomsuddannelse.

På kommunalt niveau ses, at visse kommuner har en langt større andel der overgår til STU end andre kommuner. Forklaringen er, at nogle kommuner har flere special-efterskoler og specialtilrettelagt undervisningstilbud på folkeskoleniveau med kosttilbud, som tiltrækker elever fra hele landet. Når de elever overgår til ungdomsuddannelse er den uddannelsesinstitution de kommer fra beliggende i den pågældende kommune, med stor andel elever, der overgår til STU.

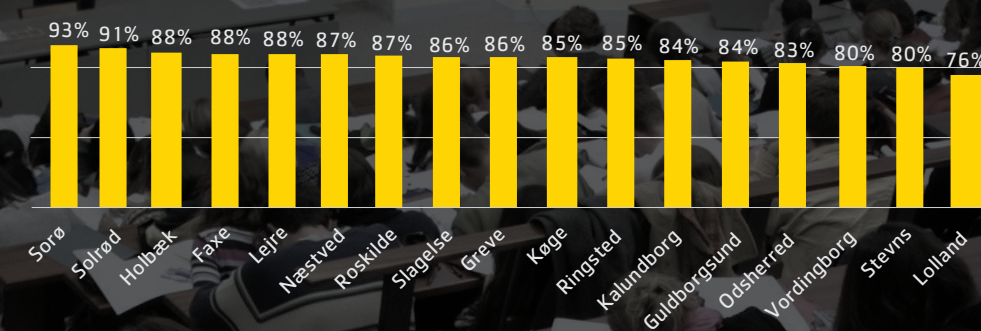
1.5 Andel der enten er i gang med en uddannelse eller har gennemført

Indikatorerne viser gennemførelsesprocenter på udvalgte ungdomsuddannelser. Indikator 1.5 A viser antallet af elever fra afgangsåret 2009, som har enten gennemført eller er i gang med en ungdomsuddannelse, sat i forhold til det samlede antal afgangselever. Status er opgjort pr. november 2014. Unge, som hverken har gennemført en uddannelse eller er påbegyndt en kan være frafaldet, og/eller kan være i vejledning eller anden midlertidig udviklende eller forberedende aktivitet.

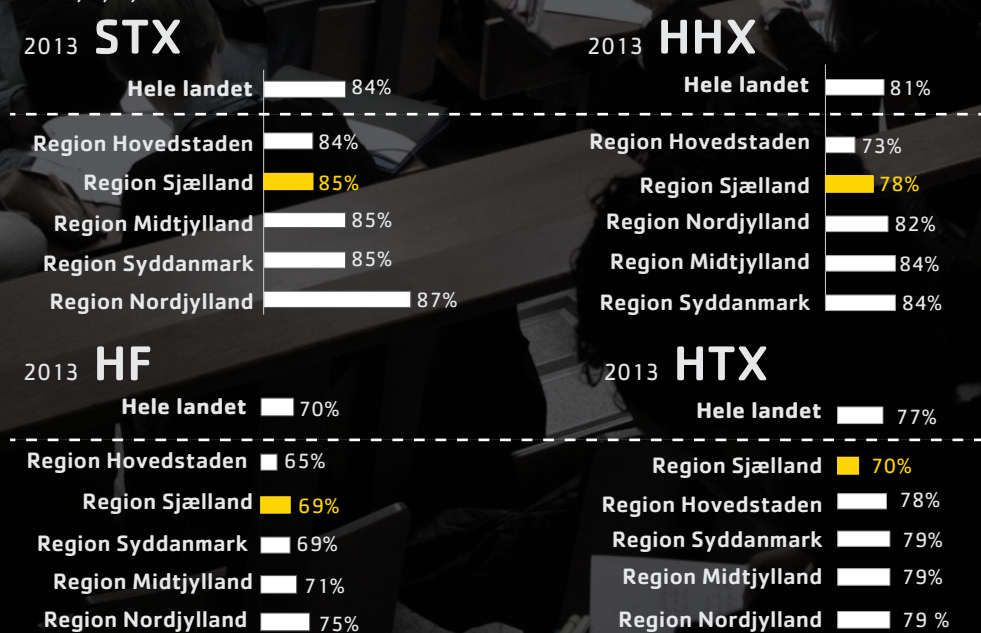
Andelen af afgangselever fra 2009 som i dag er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse, varierer fra 93 % i Sorø til 76 % på Lolland. Dermed er der stor forskel på hvor lang tid der går fra en årgang forlader grundskolen til de påbegynder og færdiggør en ungdomsuddannelse. En stor del elever er derfor i en midlertidig udviklende eller forbedrende aktiviteter og må forventes at påbegynde en ungdomsuddannelse på et senere tidspunkt.

Generelt ligger Region Sjælland lavere end de andre regioner når der ses på gennemførelsesprocenterne i Region Sjælland. Siden 2010 er fire uddannelser faldet mens HTX alene er steget. Dermed er der stadig potentiale for at øge gennemførelsesprocenten og derigennem øge antallet af unge som få en ungdomsuddannelse i Region Sjælland.

1.5 A

1.5 B, C, D, E

Kilde: Aktuel data fra UU-centre i Region Sjælland (1.5 A). UVM data, modelberegende gennemførelsesprocenter

Note *: HF inkluderer og VUC som har en generel lavere gennemførelsesprocent end HF studiet alene.

Note **: Ved sammenligning på region-, eller kommuneniveau indgår både private og offentlige institutioner. Herlufsholm skole har en gennemførelsesprocent der ligger næsten 10 %-point over gennemsnittet i Region Sjælland.

1.6 Andel af elever der i 2013 gennemførte hhv. ikke gennemførte erhvervsuddannelsernes uddannelsesretninger i Region Sjælland.

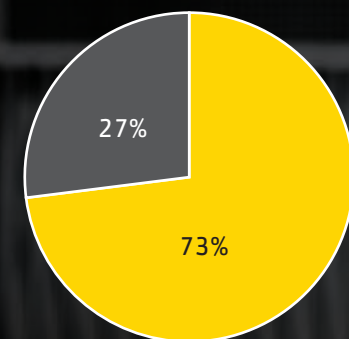
Indikator 1.6 viser andelen af elever der, gennemførte hhv. ikke gennemførte grundforløbene og hovedforløbene på erhvervsuddannelserne.

Andelen af elever der gennemfører grundforløbene i Region Sjælland er faldet med 2 procentpoint siden målingen i 2010. I 2010 gennemførte 71 % grundforløbene. I 2013 gennemførte 69 % af eleverne grundforløbene. Til sammenligning er der for hele landet ligeledes en negativ udvikling i gennemførslen på grundforløbene, idet der i 2010 var 76 % der gennemførte mod 73 % i 2013. Det er positivt, at faldet i gennemførslen på grundforløbene er lavere i Region Sjælland end på landsplan. Den faldende tendens mellem de to målinger giver dog anledning til at afdække, om der er behov for at igangsætte forbedrende foranstaltninger.

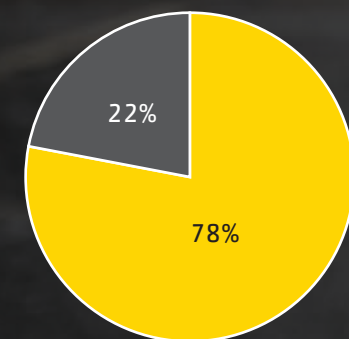
På hovedforløbene i Region Sjælland er der også sket et fald i gennemførslen fra 2010 til 2013. Faldet er på 5 %-point. I 2010 gennemførte 80 % af eleverne hovedforløbet mod 75 % i 2013. Faldet er det største blandt de fem regioner. Kun i Region Syddanmark er gennemførselsandelen uændret over perioden og ligger på 79 %. På landsplan gennemførte 78 % hovedforløbene i 2013.

HELE LANDET

GRUNDFORLØB

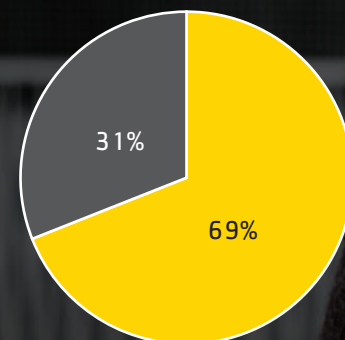

HOVEDFORLØB

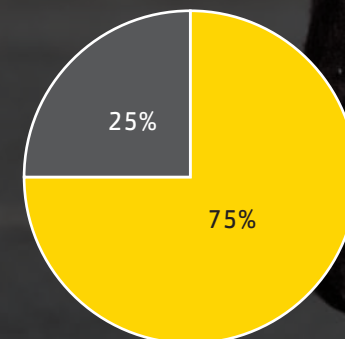

REGION SJÆLLAND

GRUNDFORLØB

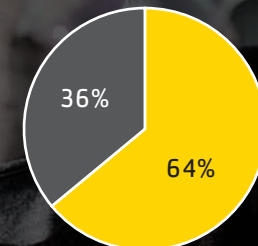

HOVEDFORLØB

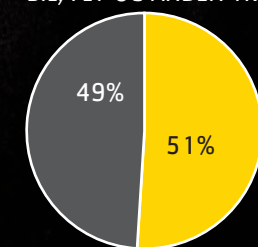

REGION SJÆLLAND GRUNDFORLØB

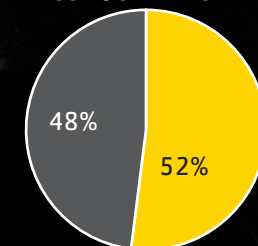
MERKANTILE

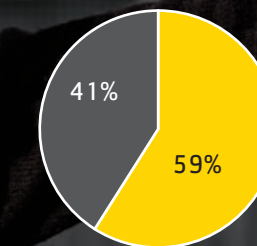
BIL, FLY OG ANDEN TRANSPORT

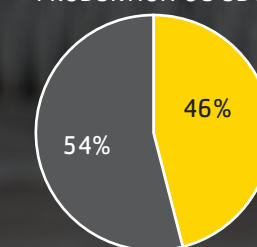
BYGGE OG ANLÆG

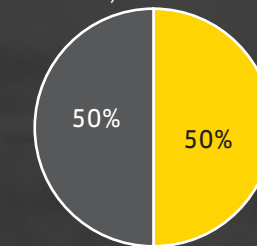
MEDIEPRODUKTION

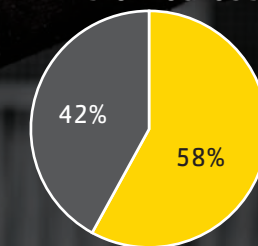
PRODUKTION OG UDVIKLING

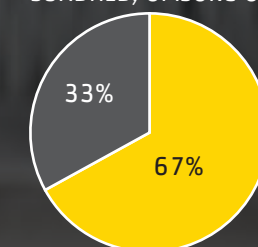
STRØM, STYRING OG IT

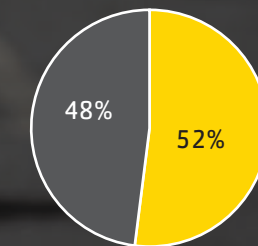
TRANSPORT OG LOGISTIK

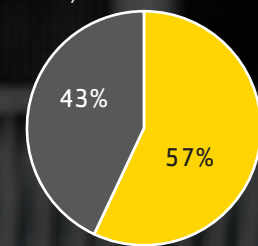
SUNDHED, OMSORG OG PÆD.

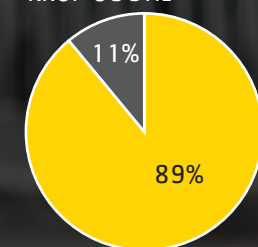
BYGNINGS- OG BRUGERCSERVICE

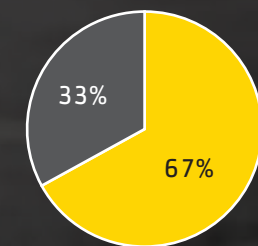
DYR, PLANTER OG NATUR

KROP OG STIL

MAD TIL MENNESKER

■ Gennemførte

■ Gennemførte ikke

1.7 Andel af den ungdomsårgang, der afsluttede 9. klasse i 2012, som forventes at uddanne sig i løbet af 25 år.

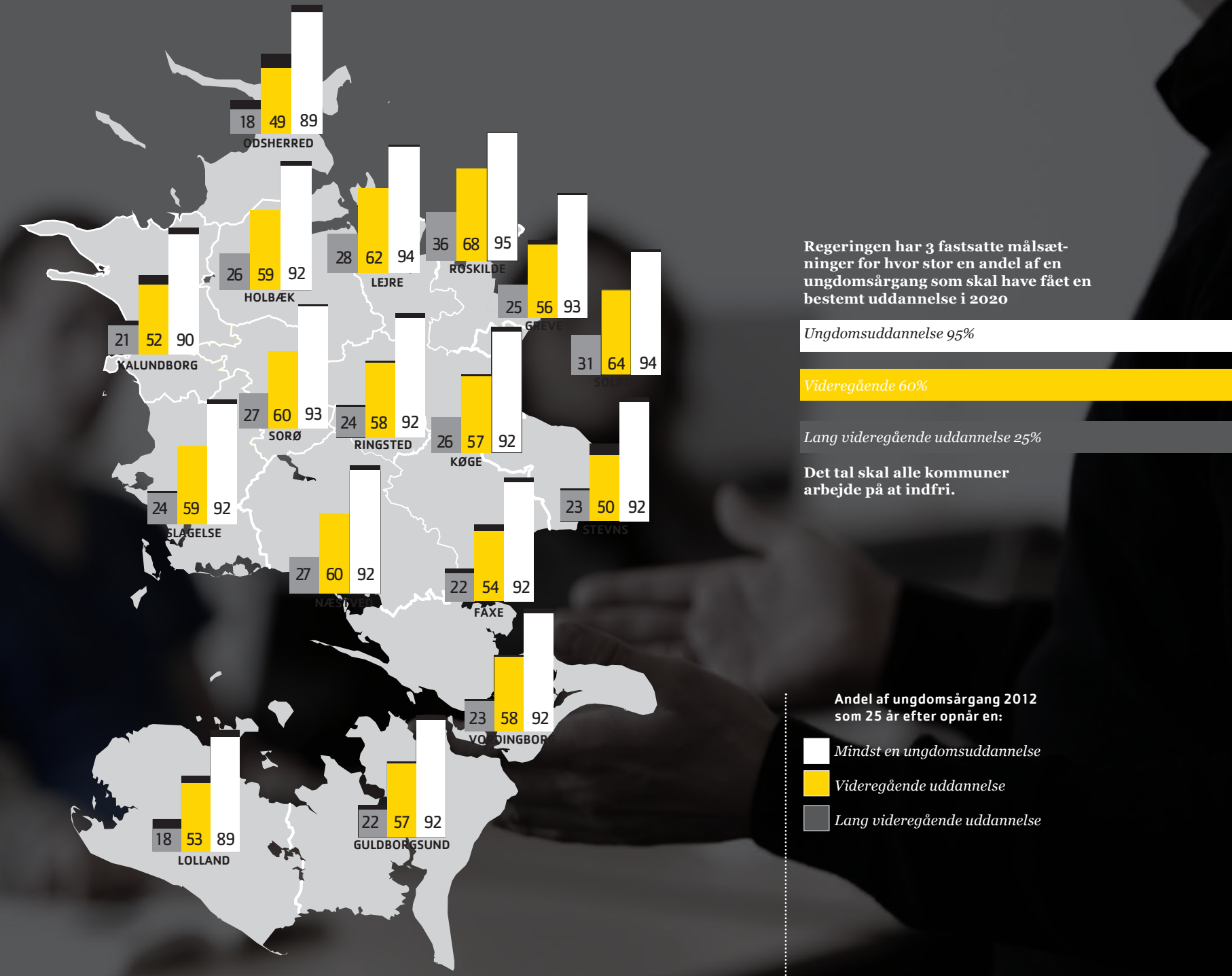
Indikator 1.7 viser, hvor store andele af ungdomsårgangen 2012, som 25 år efter afsluttet 9. klasse forventes at gennemføre hhv., mindst en ungdomsuddannelse, en videregående uddannelse og en lang videregående uddannelse i hver af de 17 kommuner i Region Sjælland. De nationale mål er, at hhv. 95 % skal gennemføre en ungdomsuddannelse, 60 % skal gennemføre en videregående uddannelse og 25 % skal gennemføre en lang videregående uddannelse i 2020.

Indikatoren viser, at kun Roskilde kommune i dag opfylder målet om, at 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Den laveste andel der forventes at gennemføre er 89 %. Der ses ligeledes en tendens, hvor yderkommunerne Odsherred og Lolland i dag er længst fra at indfri målsætningen.

5 af de 17 kommuner forventes at nå målet om at 60 % af ungdomsårgangen skal gennemføre en videregående uddannelse. Kendetegnende for de kommuner er, at de har nærhed til hovedstaden eller at de har en uddannelsestradition og et udbud af videregående uddannelse i kommunen.

8 af de 17 kommuner kan allerede i dag indfri målsætningen om, at 25 % gennemfører en lang videregående uddannelse i 2020.

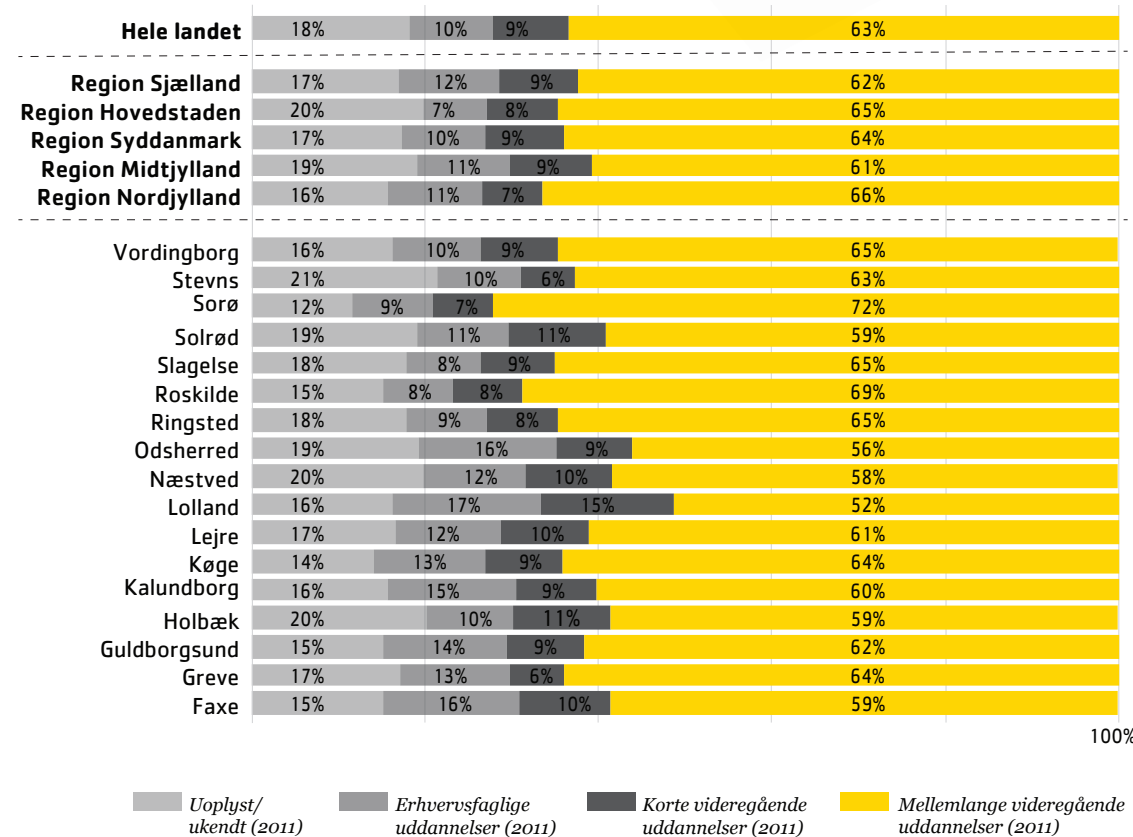
I forhold til Profilmodeldata fra 2011 har der været en positiv udvikling i uddannelsesniveaet. Flere kommuner er rykket nærmere de nationale mål. Sammenlignet med de øvrige regioner er Region Sjælland længst fra at indfri de nationale målsætninger.

1.8 Overgange fra gymnasial uddannelse til kompetencegivende uddannelsesniveau i hver kommune.

En ud af 10 elever der har gået på gymnasiet vælger en erhvervsuddannelse bagefter - Kunne de have valgt en eux i stedet for?

Indikator 1.8 viser andelen af unge, der 27 måneder efter gennemført gymnasial ungdomsuddannelse overgår til en erhvervskompetencegivende uddannelse. Af indikatoren fremgår de lange videregående uddannelser ikke særskilt. Dette skyldes, at de lange videregående uddannelser når de påbegyndes er mellemlange videregående uddannelser, der kan afsluttes med en bacheloruddannelse. En andel af eleverne, der er overgået til en mellemlang uddannelse i indikatoren afslutter i realiteten med en lang videregående uddannelse.

Indikatoren er interessant, fordi den viser noget om, hvordan arbejdskraftens uddannelsesniveau kan forventes at se ud på sigt, og fordi den giver indtryk af, hvor stor en andel af de elever, der gennemfører en gymnasial uddannelse, bruger den som adgang til en videregående uddannelse. Andelen af "Uoplyst/ukendt", indeholder bla. de, der læser i udlandet, går på arbejde eller tager en privat uddannelse.

I Region Sjælland er der 17 % i gruppen af de unge, som ikke umiddelbart og 27 måneder efter end gymnasial uddannelse, overgår til en erhvervskompetencegivende uddannelse. 11,5 % af de elever der har gennemført en gymnasial uddannelse overgår til en erhvervsuddannelse.

Regionerne imellem er der ikke store forskelle på andelen, der overgår til de forskellige erhvervskompetencegivende uddannelser. Region Sjælland har en lidt større andel, der overgår til erhvervsuddannelserne efter endt gymnasieuddannelse i forhold til landsgennemsnittet.

Kommunerne imellem kan det fremhæves, at der er flest i Sorø Kommune og færrest i Holbæk Kommune, der overgår til en erhvervskompetencegivende uddannelse efter fuldført gymnasial uddannelse.

Opsamling på målsætningen "Flere unge skal gennemføre en kompetencegivende uddannelse"

I forhold til at opnå en kompetencegivende uddannelse, hvad enten det er studie- eller erhvervskompetence, har der været en positiv udvikling i andelen, der tilmelder sig en ungdomsuddannelse. Tilmeldingen er på 95 %. Udfordringen vil være at fastholde de 95 %, der tilmelder sig ungdomsuddannelse og at få dem til at gennemføre. Det er ikke parathedsvurderingerne af eleverne der er en hindring for overgangen til kompetencegivende uddannelse.

Generelt set er der en udfordring i Region Sjælland med at gennemføre en kompetencegivende uddannelse. 21 % har ingen uddannelse 10 år efter afslutningen af 9. klasse. Dette er en udfordring i forhold til den efterspørgsel der er i dag, og som forventes at blive på arbejdsmarkedet fremover.

En af de helt store udfordringer er den lave gennemførelse på erhvervsuddannelserne i Region Sjælland. Der har siden 2010 været et fald i gennemførelserne af grundforløbene. Dette kan indikere, at der er en udfordring i overgangen fra grundskolen til erhvervsuddannelse samt i grundforløbene på erhvervsuddannelserne. Denne overgang bør styrkes markant for at sikre kvalificeret arbejdskraft til arbejdsmarkedet.

Andelen af elever med afgang fra de gymnasiale uddannelser, der overgår til en erhvervsuddannelse er stor i Region Sjælland. Det er ikke nødvendigvis en udfordring i sig selv, men det kan tyde på, at der er en udfordring i vejledningssystemet eller i afklaringen af eleverne forud for valget af ungdomsuddannelse. For den gruppe elever kunne EUX¹ måske have været et

oplagt uddannelsesvalg.

Fremadrettet vil der blive en udfordring i, at få elevernes karakterer fra grundskolen hævet. Som konsekvens af, at der bliver indført adgangskrav på erhvervsuddannelserne fra 2014, kan det i visse kommuner blive en udfordring for afgangseleverne at komme ind på en kompetencegivende uddannelse. Den udfordring bør hurtigst muligt løses, hvis ikke endnu flere end nu, skal stå uden en kompetencegivende uddannelse om få år.

¹ EUX er en erhvervsuddannelse med gymnasial studiekompetence

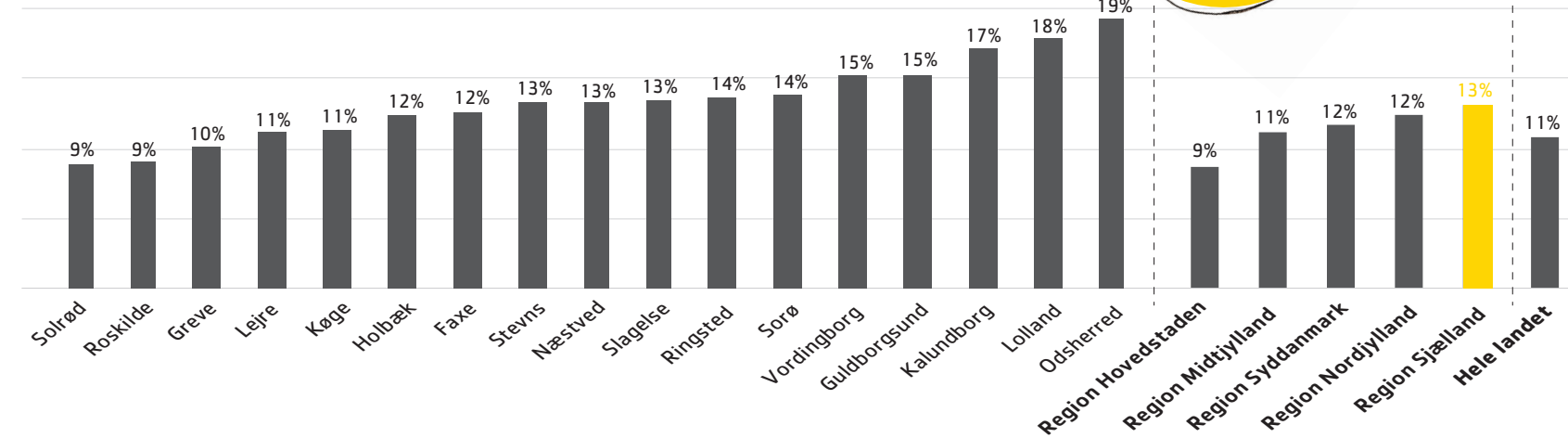
Ud af komfortzonen – kompetenceløft på alle niveauer

Andet afsnit af analysen afdækker en af målsætningerne fra Kompetenceparat 2020, som sigter mod, at der sker kompetenceløft på alle niveauer. Analysen fokuserer på udviklingen i gruppen af unge mellem 16 og 29 år, som ikke er i gang med en uddannelse.

2.0 Andel af unge 16-29-årige som modtager offentlig ydelse i dag, SU og dagpenge-modtagere er ikke medregnet.

For mange unge er i offentlig forsørgelse i 2014....

...Har transporttiden til ungdomsuddannelse en betydning?

Indikatoren viser, at Region Sjælland sammenlignet med de øvrige regioner er den region, hvor de 16-29 årige udgør den største andel i aldersgruppen, der modtager en offentlig ydelse som f.eks. kontanthjælp eller er på førtidspension. Kommunerne imellem er der meget store forskelle. Til sammenligning var der i 2010 i Region Sjælland 13 % fuldtidsmodtagere af kontanthjælp og førtidspension. En stigning i andelen i denne gruppe kan indikere, at flere hverken formår at blive fastholdt i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet. På lang sigt kan en stigende andel

i denne gruppe få betydning for andelen af kvalificeret arbejdskraft. Omvendt betyder den nye beskæftigelsesreform, at unge i højere grad end tidligere tvinges i uddannelse, hvilket kan have en positiv indvirkning på antallet af unge på overførselsindkomst.

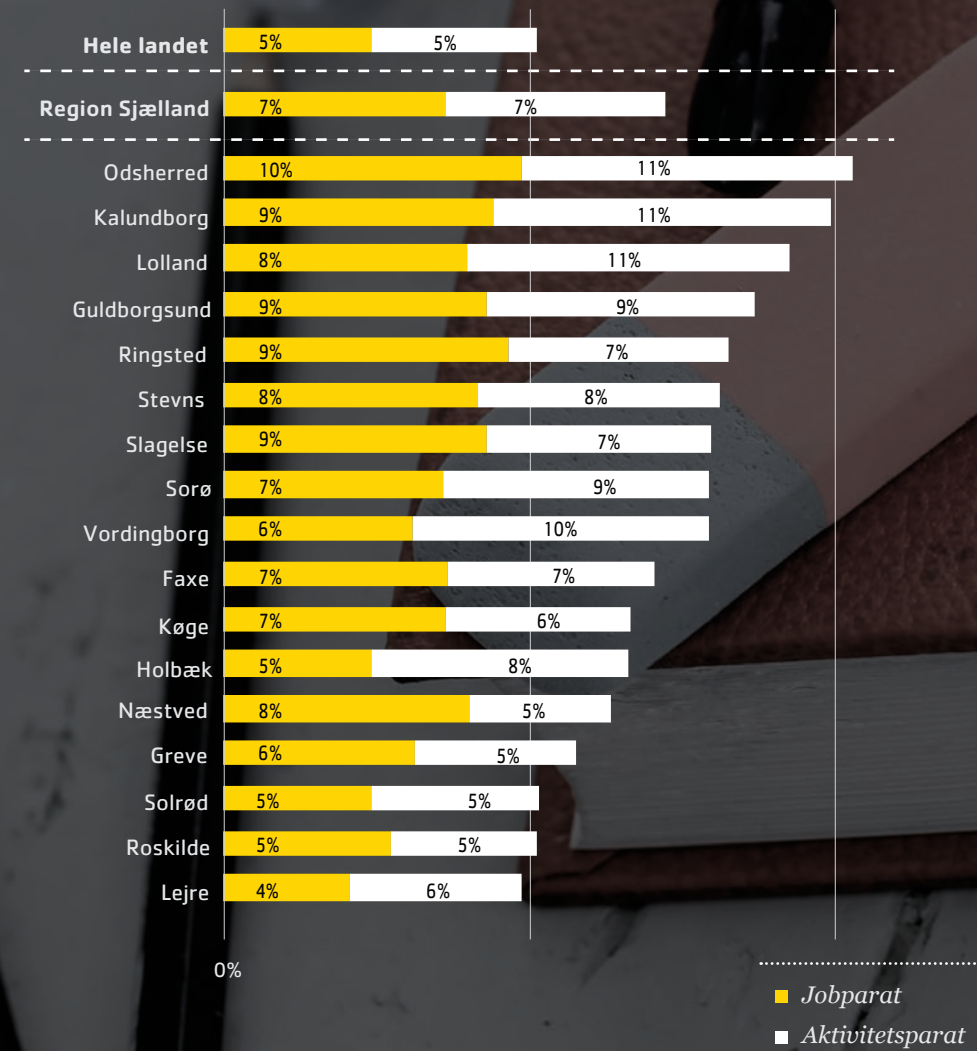
Sammenlignet med 2010 er der fortsat 13% af de unge i 2014, som modtager offentligforsørgelse, som ikke er SU eller barseldagpenge. Det er fortsat det højeste niveau af alle regionerne og med mange kommuner i regionen, som ligger væsentligt over landsgennemsnittet.

Yderkommunerne har langt de største andele af modta-

gere i aldersgruppen 16-29 år på offentlig forsørgelse. Af denne gruppe er det særligt de 'ældre' unge i aldersgruppen 25-29 årige, som er en udfordring at fastholde i uddannelse eller på arbejdsmarkedet. Udfordringen kan tænkes forsøgt løst i den fælles indsats med de organisationer og aktører, der samarbejder om den Fælles Ungeindsats i Østdanmark².

² Fælles ungeindsats i Østdanmark er et strategisk samarbejde mellem Det Regionale Beskæftigelsesråd Hovedstaden og Sjælland, KKR Hovedstaden, KKR Sjælland, Region Hovedstaden og Region Sjælland, der skal sikre at flere unge gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse eller kommer i job.

3.1 Andel 16-29-årige på overførselsindkomst, som enten er job- eller aktivitetsparate

Indikatoren viser, at der i Region Sjælland er langt flere af de 16-29 årige, som er job- eller aktivitetsparate³ i sammenligning med gennemsnittet for hele landet og yderkommunerne ligger langt over gennemsnittet for hele landet.

Gennemsnitligt, er der omtrent 2%-point flere job- og aktivitetsparate i Region Sjælland i forhold til landsgennemsnittet.

Det positive i indikatoren er, at der er flere job-parate end gennemsnitligt for hele landet, men det er et paradoks, at der enten ikke er job til målgruppen eller at deres kvalifikationer ikke er tilstrækkelige til at være attraktive for arbejdsmarkedet. Det negative er, at de til trods for statussen som job-parat alligevel modtager en offentlig ydelse, som ikke er SU eller en form for dagpenge.

Det forhold lægger op til, at der er behov for en forbyggende indsats, så færre unge kommer i denne situation, at de kommer på varige offentlige ydelser.

Kilde: Jobindsats

Note: Kategoriseringen er ændret. Visitationskategorien jobparat svarer til Matchgruppe 1 "jobklar" i den tidligere kategorisering.

³ De jobparate kategoriseres ud fra at de er i stand til at påtage sig et ordinært arbejde inden for tre måneder. De aktivitetsparate har komplekse problemer, fx sociale eller helbredsmæssige problemer.

Udfordring for målsætningen ”Ud af komfortzonen – kompetenceløft på alle niveauer”

En væsentlig udfordring er at fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet blandt regionens unge. Der er store andele af unge på offentlige ydelser i Region Sjælland sammenlignet med hele landet. Derfor er der behov for at se på de unges muligheder for at udvikle kompetencer og færdigheder, inden de forlader grundskolen som del af en forebyggende indsats.

Veluddannet arbejdskraft til fremtidens vækstsektorer

I følgende kapitel vil fokus være på udviklingen fra 2010 til i dag samt på fremskrivninger, som viser den forventede udvikling, såfremt politikere, indsatser og strukturelle forhold holdes konstante over de kommende år.

Et bredt løft hos den sjællandske befolkning er nødvendigt, hvis vi i fremtiden skal sikre veluddannet arbejdskraft til fremtidens vækstsektorer, således at de sjællandske virksomheders behov og vækstmuligheder understøttes bedst muligt.

For at ændre på det sjællandske billede, der tegnes i dag er fremtidsudsigterne for regionens demografiske og erhvervsmæssige forhold nyttig viden i forhold til

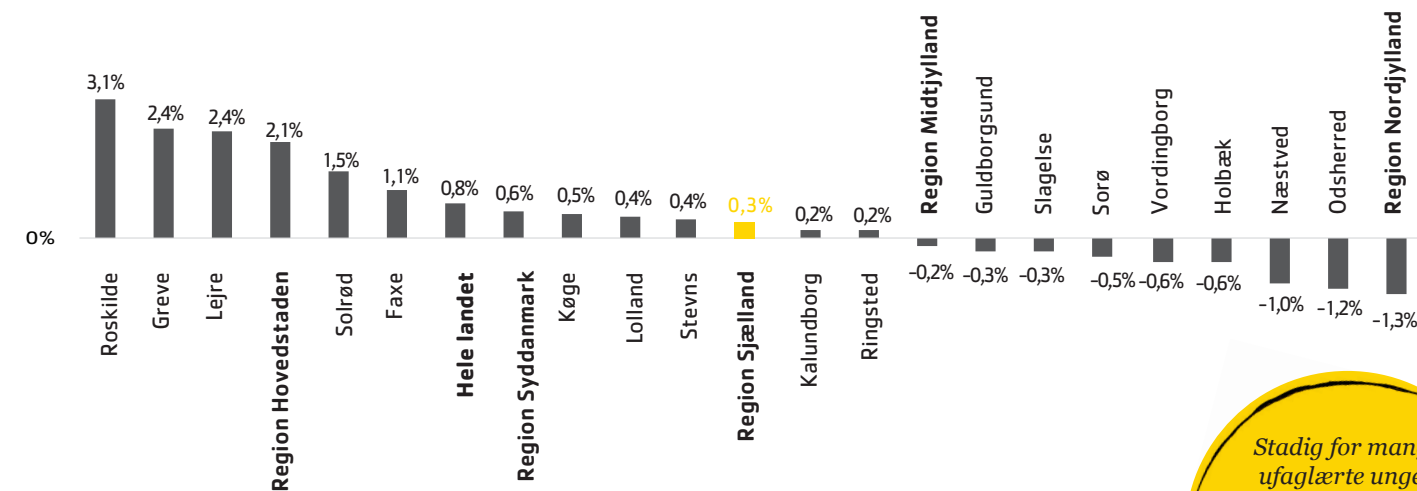
at handle og sikre den rette arbejdskraft til fremtidens vækstsektorer.

Derfor vil kapitlet bl.a. fokusere på:

- Andelen af unge uden en kompetencegivende uddannelse
- Den demografiske udvikling blandt unge, ældre og personer i den arbejdsdygtige alder
- Udviklingen i de regionale arbejdspladser på brancheniveau samt fordelingen mellem både private og offentlige
- Hvilken type arbejdskraft vil de sjællandske arbejdspladser efterspørge i fremtiden, og kan den sjællandske arbejdsstyrke imødekomme efterspørgslen?

3.0 Andel af de 25-39-årige med grundskole som højest fuldførte uddannelse i 2020, udvikling fra 2013 – 2020 i %-point

Af indikator 3.0 ses udviklingen i andelen af personer som kun har grundskole som højest gennemførte uddannelse.

I 2013 havde 31.248 personer i Region Sjælland mellem 24-39 år ikke anden uddannelse end grundskole. I 2010 var det tilsvarende tal 32.091 personer. Faldet skyldes i højere grad udflytning fra regionen end øget uddannel-

sesniveau blandt gruppen.

Frem mod 2020 forventes et fald til 30.195 personer, og Region Sjælland er den eneste region hvor antallet forventes at falde. Fordi der bliver færre unge generelt i regionen, stiger andelen med grundskole kun 0,3 %-point.

Kilde: Sam-K/Line

Stadig for mange ufaglærte unge i 2020... det ser ud til at for få unge vil få en uddannelse der giver adgang til et job.

3.2 Befolkningsudvikling efter område og tid for de 15-17-årige i Region Sjælland i 2020

Antallet af unge mellem 15-17 år har været faldende de seneste år i Region Sjælland. Siden 2010 er antallet faldet med 1.382 personer, og reducerer dermed potentielt den gruppe som kan begynde på en ungdoms eller kompetencegivende uddannelse i regionen.

Fra 2014 – 2020 forventes udviklingen at fortsætte og reducere antallet med yderligere 6 %, svarende til næsten 1.800 personer. Til sammenligning forventes gruppen kun at falde med 4 % på landsplan.

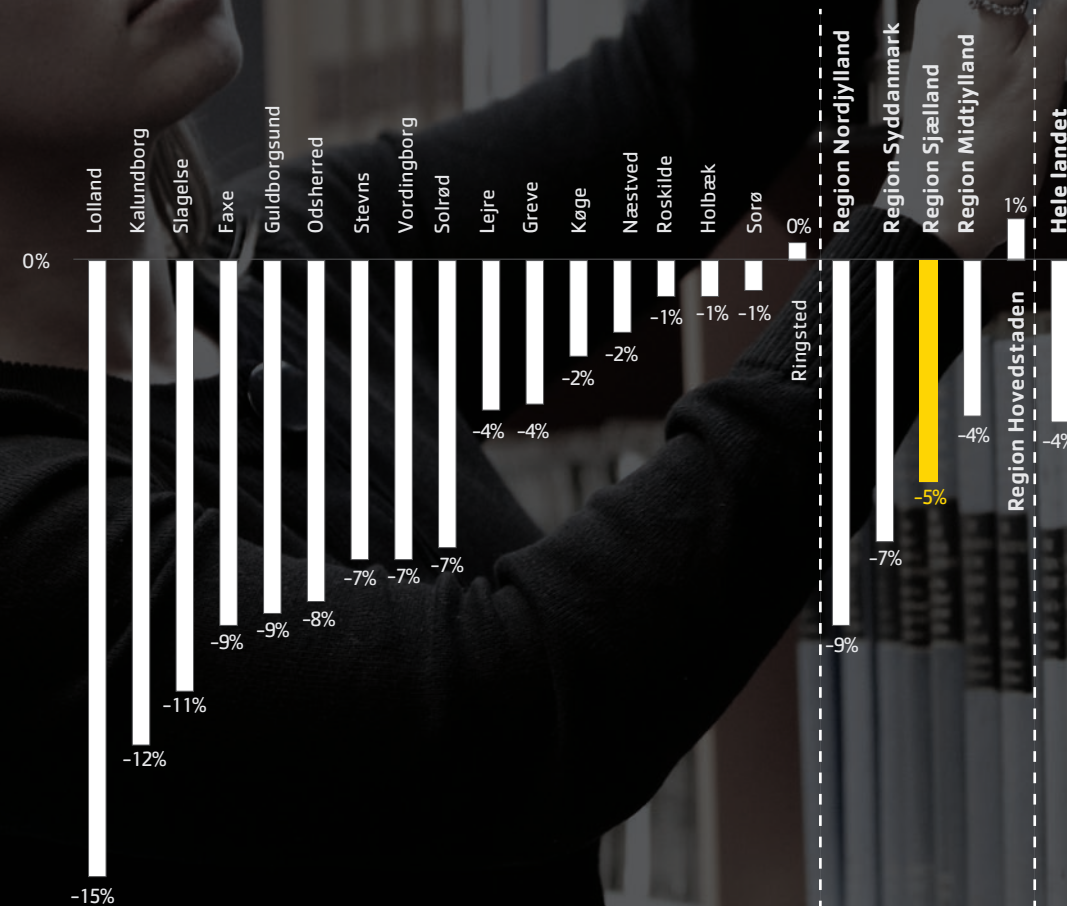
Lolland, Kalundborg og Slagelse forventes alle at få reduceret antallet med over 10 % i samme periode.

... ungdoms-
årgangene bliver
mindre. Kan
virksomhederne
få arbejdskraft i
2020..?

Kilde: Danmarks statistik

Note: Figuren viser udviklingen i antallet af personer mellem 15-17 år for alle kommuner i Region Sjælland, regioner og hele landet.

3.3 Demografisk udvikling opgjort på aldersgrupperne 0-17 år, 18-64 år og 65+ år, regioner og kommunerne, 2013 - 2020

I 2013 var der 174.204 unge mellem 0-17 år i Region Sjælland. Siden 2010 er antallet faldet med 8.903, svarende til 4,9 %.

I 2020 forventes antallet af unge at være faldet yderligere til 154.198, svarende til et fald på over 20.000 personer eller 11 %.

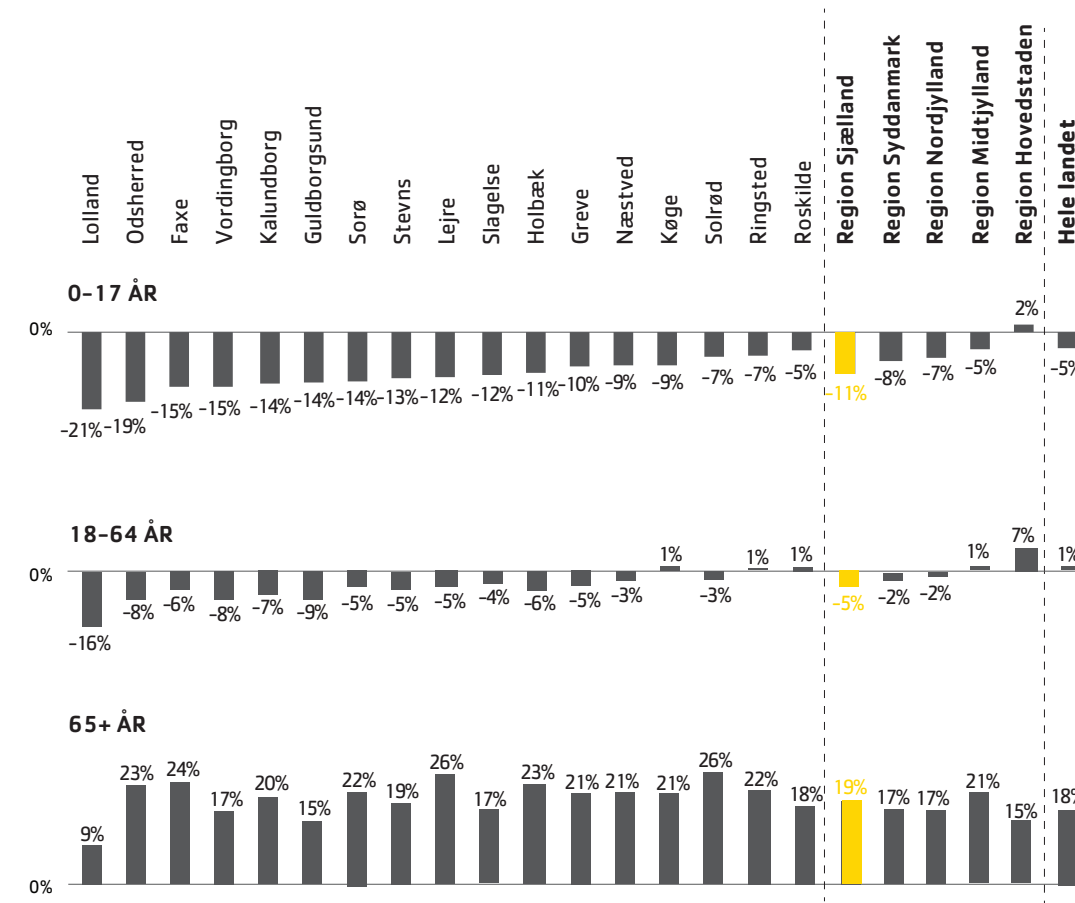
Der var i 2013 478.635 erhvervsaktive (18-64 år) i Region Sjælland, hvilket er 13.630 færre end i 2010. Et fald på 2,8 %. Frem mod 2020 forventes tallet at falde med 22.341 til 456.294, svarende til 5 %.

I dag er der 163.520 personer over 65 år i Region Sjælland. I 2010 var der 145.185, en stigning på 18.335 eller 12,6 %. Frem mod 2020 forventes 19 % flere, svarende til en stigning på 31.556 personer.

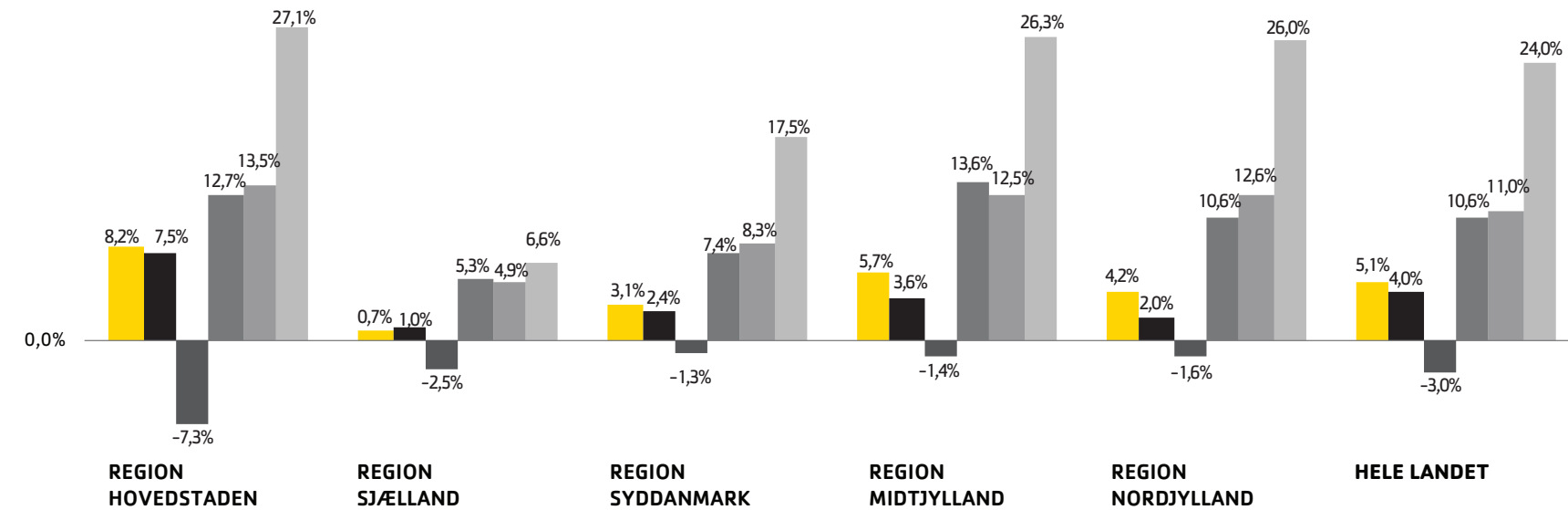
Note: Tabellerne er delt op på tre aldersgrupper og viser udviklingen i antal fra 2013 til 2020 for hver kommune, regioner og hele landet.

... hvem skal
besætte fremti-
dens arbejdsplad-
ser, når der bliver
færre af dem der
kan....?

3.4 Udbuddet af arbejdskraft fordelt på uddannelse og regioner, 2013 - 2020

- Alle uddannelser
- Ufaglært, studenter mv.
- Faglærte/EFU
- Kort vid.g.uddannelse -KVU
- Mellemlang vid. g. uddannelse - MVU
- Lang vid. g. uddannelse - LVU

Udbuddet af arbejdskraft i Region Sjælland hænger sammen med befolkningsudviklingen. Færre unge og uddannelsesparate og færre i den erhvervsdygtige alder, kan betyde, at virksomheder ikke kan få adgang til den rette arbejdskraft.

Udviklingen i Region Sjælland følger udviklingen i hele landet, men det går langsommere i Region Sjælland. Samlet stiger udbuddet af arbejdskraft med 0,7 % eller næsten 3.000 personer, frem mod 2020. Udbuddet af faglært arbejdskraft falder med 3 % eller ca. 4.000 personer, mens udbuddet af ufaglærte stiger

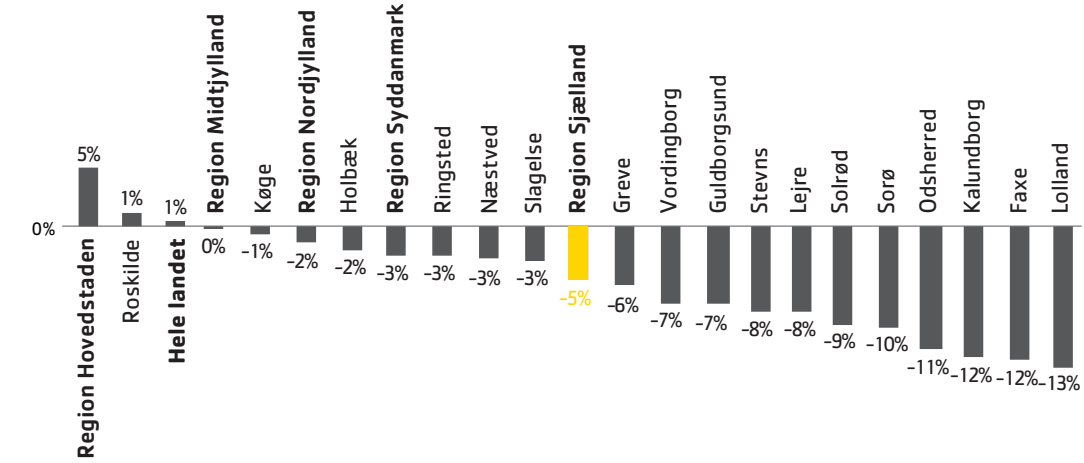
svagt med 1 %, svarende til 1.200 personer.

Ses der i stedet på de videregående uddannelser forventes samlet en stigning i udbuddet mellem 5 og 7 %, svarende til ca. 5.000 personer, frem mod 2020.

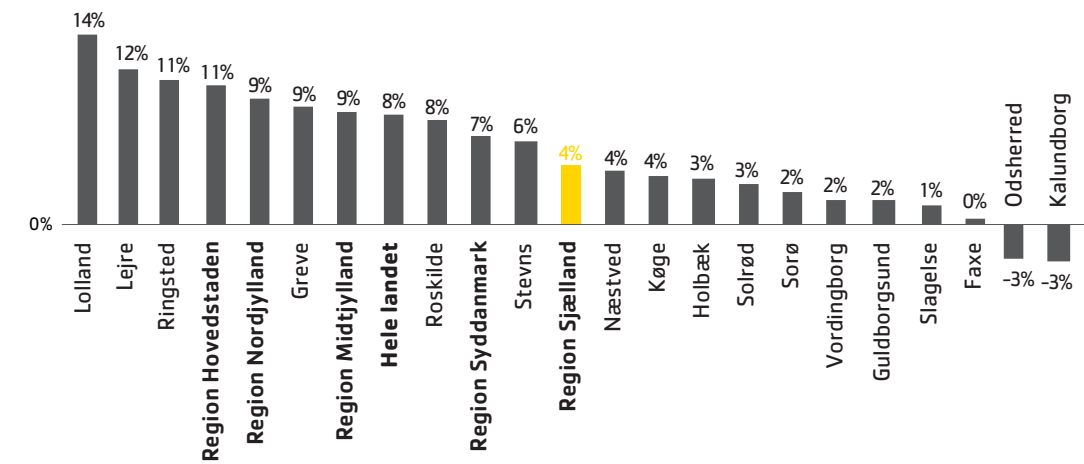
Kilde: Danmarks statistik

Note: Figuren viser udbuddet af arbejdskraft fordelt på fem hoveduddannelser og et samlet tal, for hver region og hele landet. Udbuddet er defineret som personer i arbejdsstyrke, der står til rådighed for arbejdsmarkedet.

VÆKST I OFFENTLIGE ARBEJDSPLADSER

VÆKST I PRIVATE ARBEJDSPLADSER

3.5 Fremskrivninger af efterspørgslen, private og offentlige virksomheder, 2013 - 2020

De kommende år forventes de private arbejdspladser at trække den regionale udvikling i beskæftigelsen. Antallet af offentlige arbejdspladser forventes at falde med 5 % i Region Sjælland. Roskilde forventes svag vækst på 1 % frem mod 2020, mens Lolland forventes at opleve et fald på 13 %.

Udviklingen i private arbejdspladser er derimod positiv. Kalundborg og Odsherred skiller sig ud med en forventning om negativ vækst, mens alle andre kommuner forventes at opleve vækst. Lolland er den kommune som forventes størst stigning i antallet af private arbejdspladser, bl.a. afledt af byggeriet af Femern Belt forbindelsen.

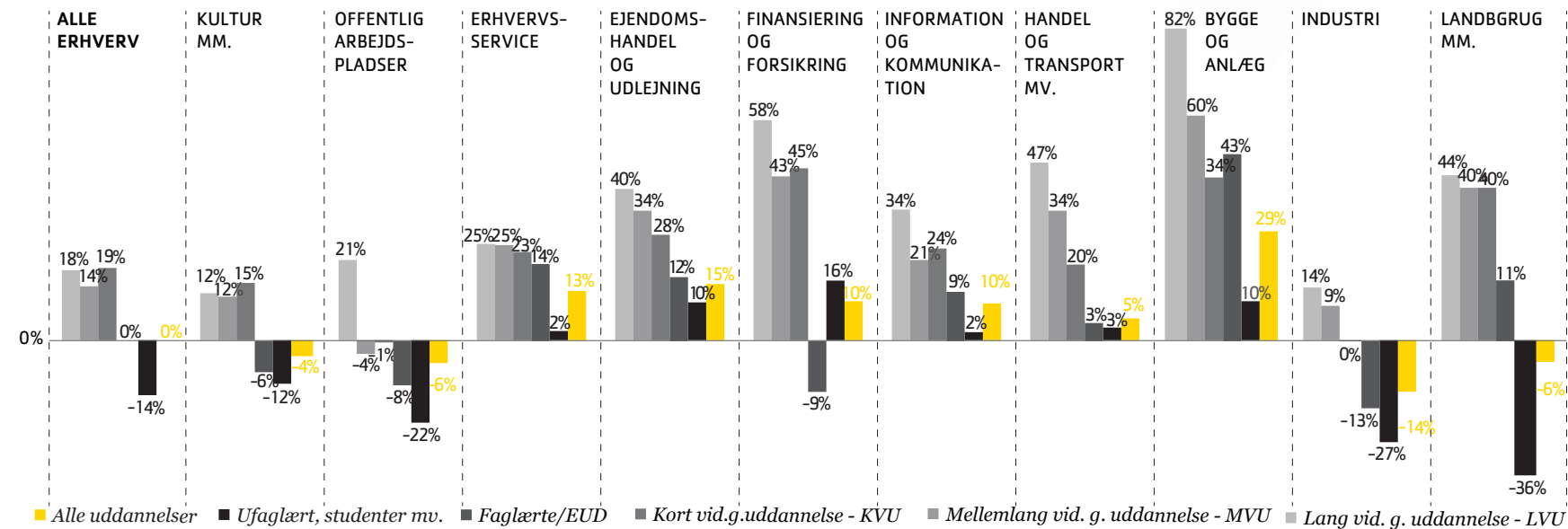
Trods de positive tendenser er forventningerne om en samlet stigning på 4 % de kommende år er udviklingen svagere end resten af landet som forventes at stige med 8 % samlet.

Kilde: Sam-K/Line

Note: Figuren viser fremskrivninger af antallet af arbejdspladser i Region Sjælland. Den øverste figur viser udviklingen i % for offentlige arbejdspladser mens den nederste figur viser udviklingen i private arbejdspladser fra 2013 til 2020.

3.6 Efterspørgslen på arbejdskraft i Region Sjælland, fordelt på uddannelse og brancher, 2013 - 2020

Virksomhederne i Region Sjælland efterspørger en bred vifte af kvalifikationer og kompetencer.

Efterspørgslen på faglært arbejdskraft forventes at holde niveauet fra i dag, mens efterspørgslen på ufaglært arbejdskraft vil falde markant med næsten 15 %. Samtidig kan efterspørgselen på arbejdskraft med en videregående uddannelse forventes at stige med 15 - 20 %.

Brancher som industri og flere offentlige arbejdspladser forventes at sænke behovet for arbejdskraft de kommende år. Begge brancher har stor tyngde i regionen og udviklingen er med til at holde beskæftigelsen på et lavere niveau.

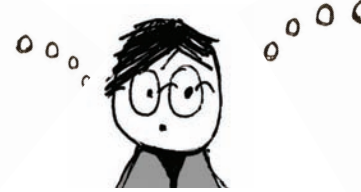
Bygge- og anlægsbranchen forventes at efterspørge en bred vifte af kompetencer - lige fra lange videregående uddannelser til ufaglærte. Samlet forventes ca. 7.000 flere arbejdspladser inden for bygge- og anlægsbran-

chen i 2020, svarende til en stigning på næsten 29 % fra niveauet i dag. En stor del af stigningen forventes at komme fra de offentlige investeringer i regionen som f.eks. Femern Belt.

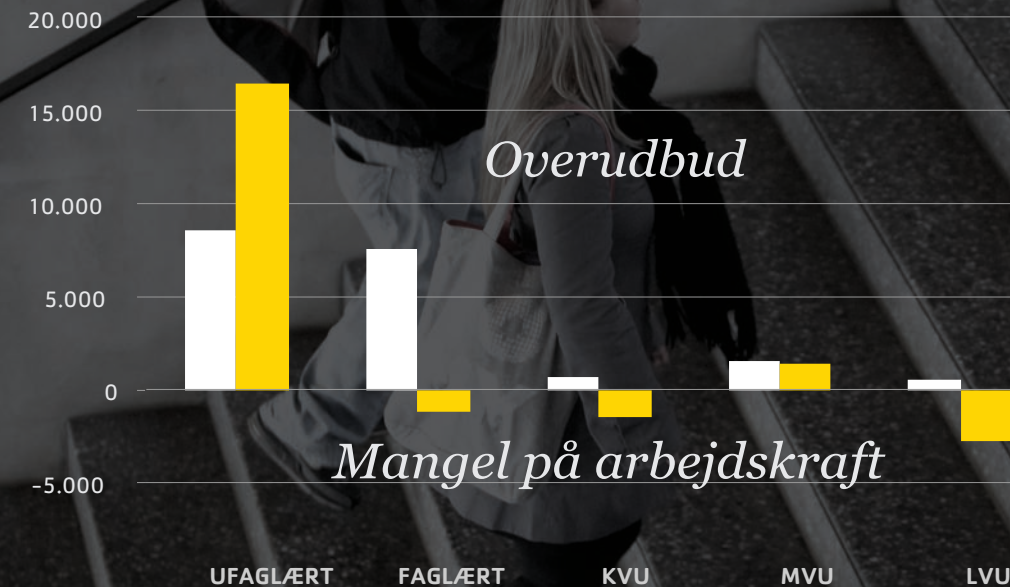
Kilde: Sam-K/Line

Note: Figuren viser udviklingen i antallet af arbejdspladser for hver af de 10 brancher i Region Sjælland.

... hvordan sikrer uddannelserne at sjællandske virksomheder får den arbejdskraft de har brug for?...

Jobbene findes - kvalificeret arbejdskraft mangler? Især det private erhvervsliv vil komme til at efterspørge flere medarbejdere frem mod 2020.

■ 2020
■ 2013

3.7 Balancen mellem udbud og efterspørgsel på arbejdskraft i Region Sjælland i 2013 og 2020

Sammenligningen af forholdet mellem udbud og efterspørgsel på arbejdskraft i Region Sjælland giver vigtig viden om hvorvidt, der kan forventes flaskehalse eller overudbud af arbejdskraft i de kommende år.

I 2020 forventes udelukkende et overudbud af ufaglært arbejdskraft. Dette skyldes et markant fald i efterspørgselen, og at udbuddet i samme periode stiger svagt.

Manglen på faglært arbejdskraft forventes at komme efter en periode med høj ledighed og skyldes stigende efterspørgsel og faldende udbud af faglært arbejdskraft de kommende år.

For de videregående uddannelser forventes både et øget udbud og en øget efterspørgsel. Balancen i 2020 viser et underudbud inden for både korte og lange videregående uddannelser, hvilket især skyldes, at udbuddet de kommende år ikke kan følge med efterspørgselen.

Kilde: Line/Sam-K, basisversion, juni 2014

Anm.: Endelig 2013, foreløbig 2014 fremskrivning 2015

Note: Tabellen viser udviklingen i udbud og efterspørgsel for de fem uddannelseskategorier og samlet. Balancen siger noget om hvorvidt arbejdsstyrken forventes at matche fremtidens behov for arbejdskraft. Med andre ord om den sjællandske befolkning kan dække virksomhedernes behov for arbejdskraft.

Opsummering

På en lang række områder, både demografisk, uddannelsesmæssigt og på arbejdsmarkedet, tegnes et billede, hvor Region Sjælland taber momentum i forhold til resten af landet. Afgørende for fremtidsperspektiverne er, at udfordringerne takles bedst muligt, og at udviklingstendenserne vendes.

De største udfordringer ses inden for:

Demografi

Region Sjælland forventes at få færre unge og personer i den erhvervsdygtige alder de kommende år. Samtidig vil regionen få flere ældre, som er uden for arbejdsmarkedet. En mere attraktiv region i forhold til bl.a. arbejdspladser og lokale beskæftigelsesmuligheder, kan være medvirkende til at vende udviklingen.

Færre unge uddannes

Antallet af unge falder. Denne udvikling sætter pres på det sjællandske uddannelsessystem, fordi færre unge kan medføre, at færre starter en ungdomsuddannelse. Nye tilsvarende uddannelser kan være med til at fastholde unge på de sjællandske uddannelsesinstitutioner.

Arbejdskraft og kompetencer til fremtidens sjællandske virksomheder

Antallet af personer i den erhvervsdygtige alder falder. Samtidig viser fremskrivningerne, at den sjællandske arbejdsstyrke ikke uddannes i tilstrækkeligt opfang til at følge med udviklingen i hele landet. Især ufaglærte og unge skal opkvalificeres og tilegnes en kompetencegivende uddannelse.

Sjællandske arbejdspladser

Antallet af arbejdspladser er stagneret. Arbejdspladserne skabes i de hovedstadsnære kommuner eller uden for regionens grænser, mens kommunerne i udkanten kan risikere at opleve en svagere erhvervsudvikling. Et fokus på at sikre en balanceret udvikling og styrke erhvervslivet i Region Sjælland kan øge antallet af private arbejdspladser.

Ubalancer

Der forventes ubalance mellem udbuddet af arbejdskraft og den reelle efterspørgsel fra de sjællandske virksomheder. Dette skyldes, at de sjællandske virksomheder forventes at efterspørge arbejdskraft med et stigende uddannelsesniveau, som arbejdsstyrken ikke forventes at levere de kommende år. Især kan der stadig forventes en overudbud af ufaglært arbejdskraft og

mangel på erhvervsfaglige kvalifikationer og personer med en videregående uddannelse.

